

Biuletyn Informacji Publicznej

Instytutu Pamięci Narodowej
Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu

Dane osoby z katalogu osób "rozpracowywanych"

Imiona: Maciej Jerzy
Nazwisko: Butkiewicz
Miejsce urodzenia: Suwałki
Data urodzenia: 16-12-1961
Imię ojca: Witold
Imię matki: Danuta
Dodatkowe informacje:

Treść zapisów ewidencyjnych

Opis materiałów	Stan zachowania	Uwagi
Akta kontrolne postępowania przygotowawczego nr RSD 5/77, prowadzonego przez Wydział Śledczy KW MO Gdańsk w latach 1977-1982, w sprawie „sporządzania i przechowywania” nielegalnych wydawnictw. W materiałach znajduje się szyfrogram z 20.08.1980, skierowany przez Zastępcę Naczelnika Wydziału Śledczego KW MO Gdańsk do Wydziału Inspekcji Biura Śledczego MSW. Powiadamiano w nim o zatrzymaniu przez patrol MO w Gdańsku-Wrzeszczu samochodu osobowego, „którego pasażerowie rozrzucali ulotki”. Maciej Butkiewicz, wówczas uczeń technikum w Suwałkach, został tu wymieniony jako jedna z czterech osób znajdujących się w zatrzymanym pojeździe. Stwierdzono również, że znaleziono tam karton zawierający 1200 ulotek z 18.08.1980, „wydrukowanych w >Wolnej Drukarni Stocznii Gdynia<, podpisanych przez Międzyzakładowy Komitet Strajkowy”, w których informowano o trwającym strajku. Była tam też matryca „Oświadczenia” z 15.08.1980, „podpisanego przez >Ruch Młodej Polski< – informującego o strajku w Stocznii Gdańskiej im. Lenina i wysuniętych przez stoczniovców żądaniach ekonomicznych, tendencyjnie krytykującego działalność PZPR i rządu PRL oraz nawołującego do organizowania się i upominania o swoje prawa”. Jak wynika z szyfrogramu, Maciej Butkiewicz został przesłuchany w charakterze świadka. Przyznał się do udziału w drukowaniu (łącznie ok. 6000) ulotek z „postulatami strajkujących załóg” oraz tych, w których rozrzucaniu uczestniczył „przed i w czasie zatrzymania”.	Akta o sygn. IPN Gd 013/136, t. 13 (8551/III).	

Akta postępowania Prokuratury Rejonowej w Gdańsku (nr rep. 4 Ds 60/78, 4 Ds 46/80), w sprawie „redagowania i kolportowania na terenie Gdańska i innych miast oraz przesyłania za granicę fałszywych wiadomości dotyczących PRL”. W materiałach znajdują się dokumenty odnoszące się do zatrzymania Macieja Butkiewicza 20.08.1980 w Gdańsku-Wrzeszczu (wraz z trzema innymi osobami), podczas rozrzucania z samochodu ulotek. Włączono tu m.in. notatkę urzędową funkcjonariusza KM MO Gdańsk z 20.08.1980, w której opisał on szczegółowo to zdarzenie. Ponadto, jak wynika z protokołu przeszukania osoby z 20.08.1980, przy zatrzymanym M. Butkiewiczu znaleziono przepustki Komitetu Strajkowego, uprawniające go do wejścia do drukarni znajdującej się na terenie stoczni w Gdyni. Dokumentacja zawiera też m.in. protokoły przesłuchania M. Butkiewicza w charakterze świadka w dniach 20.08. i 21.08.1980, jak też nakaz jego osadzenia w areszcie z 20.08.1980, „do dyspozycji Wydz. Śledczego KW MO Gdańsk” oraz nakaz zwolnienia z 22.08.1980.

Akta o sygn. IPN Gd 286/2, t. 5 (4 Ds 60/78, 4 Ds 46/80).

Meldunki KW MO Gdańsk z okresu sierpień 1980 - listopad 1981, dotyczące operacji o kryptonimach „Gotowość” i „Lato-80”, przesyłane do Gabinetu Ministra Spraw Wewnętrznych oraz Komendy Głównej MO. Wzmianka na temat Macieja Butkiewicza (w dokumencie z błędnym imieniem Mariusz) znajduje się w informacji sytuacyjnej z 20.08.1980, skierowanej do Gabinetu Ministra SW. Podano tu, iż został on zatrzymany wraz z trzema innymi działaczami Ruchu Młodej Polski „w trakcie kolportażu na ulicach Gdańska wydawnictw zorganizowanych elementów antysocjalistycznych”. Odnotowano przy tym, że zatrzymanych osadzono w areszcie na 48 godzin.

Akta o sygn. IPN Gd 0207/2 (156/2, 911/16).

Akta Sprawy Operacyjnego Rozpracowania krypt. „Kurier” (nr rej. 2167), prowadzonej przez Wydział III KW MO Suwałki od 23.08.1980 do 10.08.1982, w odniesieniu do grupy osób, w tym Macieja Butkiewicza, w związku z ich „antysocjalistyczną działalnością”, obejmującą m.in. kolportaż wydawnictw bezdebitowych. Maciej Butkiewicz, wówczas uczeń suwalskiego technikum, został zarejestrowany jako „figurant” tej sprawy 22.09.1980, pod nr rej. 2196. Jeszcze przed formalnym objęciem M. Butkiewicza rozpracowaniem Wydział III KW MO Suwałki złożył „zamówienie” na kontrolę przychodzącej do niego korespondencji (notatka służbowa z 28.08.1980), w toku sprawy podlegał on także obserwacji. Szereg danych na temat podejmowanych przez niego działań, posiadania i miejsca przechowywania „literatury antysocjalistycznej”, planów kolportażu, kontaktów z NSZZ „Solidarność” i in., Służba Bezpieczeństwa pozyskiwała od KO/kandydata na TW/TW ps. „Małgosia”. Od „Małgosi” pochodziła też informacja o organizowaniu w Suwałkach wiecu w dniu 11.11.1980, w co zaangażowany był m.in. Maciej Butkiewicz. Skutkowało to przeprowadzeniem z nim „rozmowy ostrzegawczej”. Następne dokumenty informują o kolejnych przedsięwzięciach, w które był on zaangażowany, jak dalsze akcje kolportażowe i plakatowe, udział w zjeździe uczniów i nauczycieli szkół średnich w Gdańsku czy przewiezienie powielacza z Gdańska do Suwałk, a przede wszystkim założenie, redagowanie, druk i kolportowanie „pisma >Ława<”, opartego na założeniach programowych Ruchu Młodej Polski”, wydawanego przez „Niezależny Związek Uczniowski” i przeznaczonego głównie dla uczniów szkół średnich. Z dokumentów wynika także, iż SB pozyskiwała od „Małgosi” egzemplarze wydawnictw bezdebitowych, które m.in. kolportował M. Butkiewicz, w tym „Ławę” (m.in. meldunki operacyjne z 25.09, 06.10, 28.10, 01.11, 11.11, 24.11, 03.12, 12.12, 16.12 i 30.12.1980 oraz z 05.01, 12.01, 23.01, 06.04, 07.05 i 28.05.1981, wyciągi z informacji od TW „Małgosia” – m.in. z 24.09, 06.10, 23.10, 30.10, 31.10, 03.11, 04.11, 11.11, 12.11, 14.11, 21.11. i 23.12.1980 oraz z 05.01, 03.02, 04.04, 08.04, 10.04, 29.09.1981). Służba Bezpieczeństwa podejmowała wobec Macieja Butkiewicza „działania operacyjno-profilaktyczne”, które miały doprowadzić do zaprzestania przez niego „nielegalnej” działalności. Spowodowano np. omówienie „problemu” na zebraniu rodzicielskim w szkole, „z jednoczesnym uprzedzeniem o konsekwencjach”, w wyniku czego ojciec M. Butkiewicza „kategorycznie zabronił mu prowadzenia kolportażu wydawnictw niezależnych”. Ponadto, z uwagi na „oddziaływanie M. Butkiewicza na świadomość i kształtowanie postaw młodzieży szkolnej oraz kolportowanie różnego rodzaju materiałów antysocjalistycznych”, SB „zainspirowała” rozmowę profilaktyczno-ostrzegawczą, którą przeprowadził z nim dyrektor szkoły w dniu 20.01.1981 (meldunki z 12.12.1980 i 23.01.1981). Jak podano w meldunkach operacyjnych z sierpnia 1982, podsumowujących rozpracowanie, w oparciu o ustalenia w ramach SOR „Kurier” Wydział Śledczy KW MO Suwałki „wszczął postępowanie przygotowawcze na fakt posiadania i kolportowania nielegalnego pisma >Ława<”. Dnia 27.02.1981 prokurator Prokuratury Wojewódzkiej w Suwałkach „przedstawił redaktorom zarzuty, na które odmówili oni złożenia wyjaśnień” (jednym z podejrzanych w tym postępowaniu był M. Butkiewicz, należący do redakcji „Ławy”). Postępowanie karne umorzono warunkowo, z uzasadnieniem, iż objęte nim osoby będą przestrzegać „porządku publicznego, a w szczególności nie popełnią przestępstwa tego typu”. Ustalono też roczny okres próby i po 600 zł opłaty na rzecz Skarbu Państwa. Mimo tego ukazywały się dalsze numery „Ławy”. SB uznała, iż „zagrożenie zostało zlikwidowane z chwilą wprowadzenia stanu wojennego”, kiedy m.in. internowano część osób zaangażowanych w tworzenie pisma, w tym Macieja Butkiewicza. W materiałach znajduje się także pismo Naczelnika Wydziału III KW MO Suwałki do Naczelnika Wydziału Paszportów z 07.06.1982, w którym stwierdzono m.in., że M. Butkiewicz „nie zmienił swojego wrogiego stanowiska wobec ustroju i władzy”, toteż uwzględniając jego „dotychczasową postawę”, Naczelnik Wydziału III uważał „za celowe” zezwolenie mu na wyjazd z Polski na stałe. Dnia 10.08.1982 zakończono prowadzenie SOR „Kurier”. Materiały złożono w archiwum Sekcji „C” Wydziału Zabezpieczenia Operacyjnego KW MO Suwałki pod sygn. 314/II.

Akta o sygn. IPN Bi 06/281, t. 1-3 (314/II), zapisy kartoteczno-ewidencyjne.

Akta Sprawy Obiektowej krypt. „Porozumienie” (nr rej. 2252), prowadzonej w latach 1980-1983 przez Wydział III „A” / Wydział V KW MO Suwałki, w celu „ochrony operacyjnej” Międzyzakładowego Komitetu Założycielskiego NSZZ „Solidarność” w Giżycku oraz Zarządu Regionu Pojezierze NSZZ „Solidarność” w Suwałkach. Znajduje się tu informacja z 02.12.1980, przesłana przez Zastępcę Komendanta Wojewódzkiego ds. SB MO Suwałki do Komitetu Wojewódzkiego PZPR w Suwałkach, dotycząca działalności MKZ NSZZ „Solidarność”, posiadających siedziby w Giżycku i Suwałkach. Wskazano w niej zdarzenia, które SB uznała za „wykraczające niekiedy poza zakres działalności związkowej”. Zaliczono do nich m.in. „zorganizowanie wiecu i manifestacji młodzieży szkół średnich w Suwałkach w dniu 11.11.1980”, zaś Macieja Butkiewicza, wówczas ucznia V klasy Zespołu Szkół Zawodowych w Suwałkach, wymieniono jako jednego z inicjatorów tego przedsięwzięcia. Podano tu również, że posiadał on „upoważnienie MKZ >Solidarność< w Gdańsku do propagowania ich działalności” oraz angażował się „w działalność antysocjalistyczną w postaci kolportażu nielegalnych wydawnictw i ulotek”. Z kolei w „Notatce dot. wykraczania poza działalność statutową NSZZ >Solidarność< na terenie woj. suwalskiego” z 05.01.1981 zawarto informację, iż w Suwałkach „grupa uczniów szkół ponadpodstawowych i pomaturalnych założyła komitet redakcyjny Niezależnego Związku Młodzieży Szkolnej”, który rozpoczął druk i kolportaż „nielegalnego pisma >Ława<”. Wymieniono też osoby tworzące komitet redakcyjny „Ławy”, w tym Macieja Butkiewicza oraz zaznaczono, że „redagowanie i powielanie” pisma odbywało się w pomieszczeniu MKZ NSZZ „Solidarność” w Suwałkach, za wiedzą przewodniczącego MKZ. Te dane również przekazano do KW PZPR. Do materiałów dołączono też odpis „Oświadczenia” MKZ NSZZ „Solidarność” Region Pojezierze w Suwałkach z 27.02.1981 (potwierdzony „za zgodność” przez Kierownika Referatu Ogólnego KM MO Suwałki), w którym przedstawiono działania Służby Bezpieczeństwa wobec redaktorów „Ławy”, określone prześmiewczo jako „szczególną opiekę” ze strony SB. Bezpośrednio w odniesieniu do M. Butkiewicza podano tu, iż SB udzieliła mu „ochrony osobistej” (chodzi zapewne o obserwację i śledzenie go) podczas „podróży na uroczystość odsłonięcia pomnika w Gdańsku” w dniu 16.12.1980, opisano „ordynarne” zachowanie funkcjonariusza suwalskiej SB i próbę zastraszania M. Butkiewicza podczas przesłuchania oraz finał w postaci zarzutów prokuratorskich, jakie redaktorzy „Ławy” usłyszeli 27.02.1981 w związku z redagowaniem i kolportażem „nielegalnego pisma”. Równocześnie MKZ domagał się „natychmiastowego zwrotu całego nakładu trzeciego numeru >Ławy<”, który skonfiskowano 15.02.1981 oraz „zaprzestania wszelkich prób represjonowania członków redakcji”.

Akta o sygn. IPN Bi 01/40, t. 2 (40/IV).

Wydział Śledczy KW MO Suwałki objął Macieja Butkiewicza postępowaniem przygotowawczym nr RSD 2/81 (nr rep. Prokuratury Wojewódzkiej w Suwałkach: Ds 8/81), wszczętym w lutym 1981 roku wobec trzech osób (w tym M. Butkiewicza), podejrzanych o „wydawanie i rozpowszechnianie nielegalnego pisma >Ława<” pomiędzy grudniem 1980 a lutym 1981, „bez wymaganego zezwolenia GUKPiW”. Jako kwalifikację prawną tego „przestępstwa” wskazano dekret z 1946 roku o utworzeniu Głównego Urzędu Kontroli Prasy, Publikacji i Widowisk (centralny urząd cenzury państwowej do 1981, potem zmieniono nazwę na Główny Urząd Kontroli Publikacji i Widowisk). Podstawę do wszczęcia tego postępowania stanowiły materiały Wydziału III KW MO Suwałki. Dnia 27.02.1981 Maciejowi Butkiewiczowi przedstawiono zarzuty, zaś 05.05.1981 sprawę warunkowo umorzono. Akta kontrolne zniszczono za Protokołem brakowania akt Nr 7/89 z 11.12.1989.

Akta kontrolne postępowania RSD 2/81 Wydziału Śledczego KW MO Suwałki zniszczono w 1989 roku, wpis na podstawie zapisów kartoteczno-ewidencyjnych.

W 1981 roku Maciej Butkiewicz został objęty przez Prokuraturę Wojewódzką w Suwałkach postępowaniem nr Ds 8/81 (w Wydziale Śledczym KW MO Suwałki nr RSD 2/81) jako podejrzany o „wydawanie i rozpowszechnianie nielegalnego pisma >Ława<” w okresie od grudnia 1980 do lutego 1981, bez wymaganego zezwolenia Głównego Urzędu Kontroli Prasy, Publikacji i Widowisk/ Głównego Urzędu Kontroli Publikacji i Widowisk, co zakwalifikowano jako czyn z art. 6a dekretu z 1946 roku o utworzeniu GUKPPiW. W dniu 27.02.1981 prokurator przedstawił M. Butkiewiczowi zarzuty. Dnia 05.05.1981 postępowanie karne prowadzone wobec niego (i pozostałych osób) zostało warunkowo umorzone. W uzasadnieniu postanowienia dotyczącego warunkowego umorzenia Prokuratura Wojewódzka stwierdziła, że objęte nim osoby będą przestrzegać „porządku publicznego, a w szczególności nie popełnią przestępstwa tego typu”. Równocześnie ustalono „okres próby na jeden rok” oraz zobowiązano „podejrzanych do uiszczenia na rzecz Skarbu Państwa kwoty po 600 zł”.

Akt Prokuratury Wojewódzkiej w Suwałkach nr rep. Ds 8/81 brak. Wpis na podstawie zapisów kartoteczno-ewidencyjnych oraz „Meldunków operacyjnych” z sierpnia 1982 w aktach o sygn. IPN Bi 06/281, t. 3 (314/II).

Akta i mikrofilm z akt Sprawy Operacyjnego Rozpracowania krypt. „Arka” (nr rej. 56436), prowadzonej w latach 1979-1988 przez Departament III MSW w celu „koordynacji przedsięwzięć i działań operacyjnych uniemożliwiających powstanie i działalność” Ruchu Młodej Polski. W materiałach odnaleziono dwie wzmianki dotyczące Macieja Butkiewicza (obie prawdopodobnie z 1981 roku). Wymieniono go w „Notatce z narady nt. działalności Ruchu Młodej Polski”, opracowanej w Departamencie III MSW i opatrzonej datą 24.07.1981. Narada, zorganizowana przez Departament III, odbyła się 24.06.1981, z udziałem funkcjonariuszy „zaangażowanych w rozpracowywanie RMP” w kilku komendach wojewódzkich MO, w tym w KW MO Suwałki. M[acieja] Butkiewicza wskazano w notatce jako jednego z członków RMP z Suwałk, którzy „od czasu powstania NSZZ >Solidarność< czynnie zaangażowali się w działalność nowego związku”. Podano także, iż zajmuje się on „redagowaniem i powielaniem różnego rodzaju wydawnictw >Solidarności<” oraz „drukuje za zgodą MKZ gazetki pt. >Ława< - pisma Niezależnej Młodzieży Suwalskiej”. Jego imię i nazwisko - z informacją, że jest uczniem Technikum Budowlanego, umieszczono też w niedatowanym dokumencie pn. „Notki biograficzne czołowych działaczy Ruchu Młodej Polski” (być może stanowiącym element „Informacji dot. Ruchu Młodej Polski” z 30.09.1981). Maciej Butkiewicz figuruje tu w części opatrzonej nagłówkiem „ściśle grono RMP”, w wykazie działaczy z Suwałk.

Akta o sygn. IPN BU 0716/217, t. 1-2 (54427/II), mikrofilm o sygn. IPN BU 01228/1465 (54427/2). Kopia z akt Departamentu III MSW o sygn. IPN BU 0716/217, t. 1-3 (54427/II) znajduje się w zasobie Oddziałowego Archiwum IPN w Gdańsku pod sygn. IPN Gd 340/1, t. 1-3/K.

Kopie dokumentacji MSW dotyczącej operacji krypt. „Gotowość” (przygotowania do wprowadzenia stanu wojennego), obejmujące korespondencję i zestawienia „osób przewidzianych do izolacji na wypadek poważnego zagrożenia bezpieczeństwa publicznego”, przesyłane w latach 1980-1981 do Departamentu III MSW przez poszczególne komendy wojewódzkie MO. Znajduje się tu m.in. szyfrogram z 21.09.1981, w którym Naczelnik Wydziału III KW MO Suwałki, zgodnie z otrzymanym poleceniem, przesłał do Departamentu III MSW „wykaz osób przewidzianych do internowania na wypadek >pz<”. W wykazie tym, pod poz. 4 figuruje Maciej Butkiewicz. Oprócz danych personalnych i adresowych wymienionych osób, podano tu zwięzłą informację o „antysocjalistycznej” działalności każdej z nich. W odniesieniu do M. Butkiewicza odnotowano: „zaangażowany w wydawanie nielegalnego pisma >Ława< oraz kolportaż wydawnictw antysocjalistycznych”. Maciej Butkiewicz został też wymieniony wśród „osób do internowania”, które Naczelnik Wydziału III KW MO Suwałki wskazał w piśmie do Departamentu III MSW z 17.11.1981. Zaktualizowano w nim informację na temat miejsca jego zatrudnienia, podając, iż był wtedy etatowym pracownikiem „MKZ NSZZ >Solidarność< region >Pojezierze<”.

Akta o sygn. IPN BU 01439/130, t. 2 (2306/IV/2).

Akta osobowe internowanego Macieja Butkiewicza. Został on internowany na podstawie Decyzji Nr 20/81 Komendanta Wojewódzkiego MO Suwałki z 13.12.1981, w której uzasadnieniu wpisano: „swoją dotychczasową działalnością i postawą narusza normy prawne oraz może podejmować działania przeciwko ustrojowi socjalistycznemu”. Tego samego dnia M. Butkiewicza doprowadzono do Ośrodka Odosobnienia w Suwałkach, zaś 05.04.1982 przetransportowano go do O.O. w Kwidzynie. W dniu 08.07.1982 Komendant Wojewódzki MO Suwałki wydał Decyzję Nr 61/82 o uchyleniu internowania Macieja Butkiewicza. Uwolniono go 10.07.1982.

Akta o sygn. IPN Gd 162/39 (37/7/82), zapisy kartoteczno-ewidencyjne oraz wpisy w aktach o sygn. IPN Gd 162/379, t. 1, 3, 4 (ZK w Kwidzynie, Skorowidze alfabetyczne internowanych za 1982 rok), sygn. IPN BU 01152/34 (MSW, wykazy internowanych z poszczególnych województw), sygn. IPN BU 529/23 (0380, 98/6, CZ ZK Ministerstwa Sprawiedliwości, Wykazy internowanych, petycje z 1982 roku), sygn. IPN Po 161/1 (dar osoby fizycznej, alfabetyczny wykaz osób internowanych w okresie stanu wojennego) i sygn. IPN BU 1460/1 (kopia akt sygn. IPN Po 161/1).

W dniu 21.01.1982 Wydział Śledczy KW MO Suwałki zarejestrował Macieja Butkiewicza w Wydziale „C” pod nr rej. 2775, jako internowanego w ramach akcji „Jodła”. Dnia 22.07.1982 rejestrację „anulowano”. Dokumentację dotyczącą jego internowania, oznaczoną prawdopodobnie jako „Teczka internowanego” (brak danych na temat archiwizacji) zniszczono za Protokołem brakowania akt Nr 5/89 z 23.08.1989, stwierdzając, iż „minął okres przechowywania”.

Materiałów nr rej. 2775 KW MO Suwałki brak. Wpis na podstawie zapisów kartoteczno-ewidencyjnych.

Akta Sprawy Obiektowej krypt. „Klan”, a od 24.08.1982 krypt. „Związek” (nr rej. 37004), prowadzonej w latach 1980-1983 przez Wydział III „A”/ V/ Inspektorat 2 KW MO/WUSW Gdańsk, w celu „operacyjnej ochrony działalności NSZZ >Solidarność<” w Gdańsku. Znajdują się tu pojedyncze wzmianki dotyczące Macieja Butkiewicza. W „Notatce służbowej ze spotkania z TW ps. >Cezar<”, sporządzonej 08.11.1980 przez funkcjonariusza Wydziału III „A” KW MO Gdańsk, odnotowano m.in., że M. Butkiewicz i jego brat „byli kilkakrotnie zatrzymywani w rejonie swojego mieszkania przez funkcjonariuszy MO”. Natomiast w notatce służbowej z 11.11.1980, odnoszącej się do spotkania z tym samym tajnym współpracownikiem, zawarto informację, iż Maciej Butkiewicz „pomaga” bratu w sprawie „rozwijającej się bazy poligraficznej” (z kontekstu wynika, że chodzi o poligrafię na potrzeby MKZ NSZZ „Solidarność”). Z kolei w piśmie Naczelnika Wydziału Śledczego KW MO Gdańsk do Naczelnika Wydziału V z 17.08.1982 oraz w korespondencji z 21.08.1982, skierowanej przez Zastępcę Naczelnika Wydziału V KW MO Gdańsk do Naczelnika Wydziału III Departamentu V MSW, powiadamiano, że „po wprowadzeniu stanu wojennego archiwum Radiowej Agencji >Solidarność< oraz część archiwum Zarządu Regionu Gdańskiego NSZZ >Solidarność< (zdjęcia i kasety z nagraniami pochodzącymi z 1970 r. oraz z przełomu 1980/1981 r.)”, zostały „przewiezione i ukryte w Warszawie”. Macieja Butkiewicza wymieniono jako jednego z trzech odbiorców tych materiałów. Podejrzewano ich jednocześnie o prowadzenie „nielegalnej oficyny wydawniczej pod nazwą >Konstytucja 3 Maja<”.

Akta o sygn. IPN Gd 003/166, t. 3, 16, 24 (185/IV).

Na wniosek Wydziału III KW MO Suwałki Michałowi Butkiewiczowi „zastrzeżono” (uniemożliwiono) wyjazdu do „wszystkich krajów świata” na okres od 15.02.1982 - 15.02.1984. W uzasadnieniu podano, że został on „internowany za działalność antysocjalistyczną”. Uznano też, że „za granicą może podjąć działalność godzącą w interesy PRL” („Postanowienie o zastrzeżeniu wyjazdu za granicę” z 05.02.1982). Dnia 11.02.1982 „zastrzeżenie” zarejestrowano w Wydziale „C” KW MO Suwałki pod nr rej 2851. W Wydziale Paszportów nadano mu numer Z-15/82.

Karta Pz-35 z Kartoteki paszportowej Biura Paszportów MSW, „Postanowienie o zastrzeżeniu wyjazdu za granicę” z 05.02.1982 w aktach o sygn. IPN Bi 456/27787 (EASU 27787).

Akta paszportowe Macieja Butkiewicza (EASU 27787), zawierające dokumentację z lat 1982-1986. Znajduje się m.in. „Postanowienie o zastrzeżeniu wyjazdu za granicę” z 05.02.1982, wydane wobec M. Butkiewicza przez KW MO Suwałki na okres 15.02.1982 - 15.02.1984 oraz dokumenty związane z jego wnioskiem o wyjazd z PRL na stałe, co władze „umożliwiały” osobom internowanym. Maciej Butkiewicz złożył wspomniany wniosek emigracyjny w dniu 14.05.1982. Naczelnik Wydziału III KW MO Suwałki, pismem z 07.06.1982, zreferował Naczelnikowi Wydziału Paszportów „antysocjalistyczną działalność” M. Butkiewicza, w związku z którą był on kontrolowany przez Wydział III „od sierpnia 1980 roku”. Wskazano tu m.in., iż był on kolporterem „literatury bezdebitowej KSS KOR, SKS i RMP” na terenie Suwałk, a następnie „wspólnie z innymi opracował i wydał pięć numerów niezależnego pisma młodzieży suwalskiej >Ława<”. Pismo to wydawano bez zgody urzędu cenzury, toteż „Wydział Śledczy wszczął postępowanie przygotowawcze, które następnie Prokuratura Wojewódzka w Suwałkach umorzyła”. Służba Bezpieczeństwa ustaliła również, że w latach 1980-1981 M. Butkiewicz organizował „bez zgody odpowiednich władz manifestacje młodzieżowe z okazji rocznic 3 Maja, 11 Listopada i rocznicy wkroczenia wojsk radzieckich na tereny polskie”. Stwierdzono również, że po rozpoczęciu w lipcu 1981 pracy „w powielarni MKZ NSZZ region Pojezierze” nadał „drukował i kolportował nielegalne wydawnictwa KSS KOR, RMP, NZS za zgodą kierownictwa >Solidarności<”. Wydział III uznał przy tym, że „działania represyjno-operacyjne oraz prowadzone rozmowy ostrzegawcze nie dały żadnych rezultatów” i w jego ocenie nie uległo to zmianie także po internowaniu Macieja Butkiewicza. W tym stanie rzeczy uważano, że „celowe” jest zezwolenie mu na opuszczenie Polski. W oparciu o opinię Wydziału III, „biorąc pod uwagę zdecydowanie wrogą postawę ww. i możliwość podejmowania przez niego nielegalnej antypaństwowej działalności”, w dniu 16.06.1982 Naczelnik Wydziału Paszportów KW MO Suwałki sporządził „Wniosek o zezwolenie na wyjazd emigracyjny” M. Butkiewicza. Następnego dnia wniosek ten został zatwierdzony przez Zastępcę Komendanta Wojewódzkiego ds. SB MO Suwałki. Akta zawierają też korespondencję z 1984 i 1985 roku w sprawie wyrażenia zgody na przyjazd M. Butkiewicza do Polski w celu odwiedzenia chorej matki. Wynika z niej, że po wyemigrowaniu z kraju został on uznany w PRL za „osobę niepożądaną”. Opiniując udzielenie mu zezwolenia na te jednorazowe odwiedziny Wydział III WUSW Suwałki zalecił, aby „z uwagi na jego działalność polityczną w latach 1980-81” ograniczyć pobyt M. Butkiewicza do 7 dni. Takie stanowisko przekazał też konsulatowi Wydział Paszportów suwalskiego WUSW (pisma z 04.01, 09.01 i 18.01.1985).

Akta o sygn. IPN Bi 456/27787 (EASU 27787), zapisy kartoteczno-ewidencyjne.

Materiały administracyjne Departamentu III MSW, zawierające dokumentację z lat 1959-1987, obejmującą m.in. informacje o sytuacji społeczno-gospodarczej i politycznej w kraju, tezy do szkoleń i narad, protokoły zdawczo-odbiorcze, dane osób objętych zakazem wjazdu na teren PRL. Znajdują się tu egzemplarze sporządzonego w Departamencie III „Wykazu osób przebywających za granicą, których powrót do PRL jest niepożądany”, datowanego na 24.07.1984. W punkcie tego „Wykazu” zatytułowanym „Środowisko b. RMP”, pod poz. 1 wpisano Macieja Butkiewicza.

Akta o sygn. IPN BU 0296/199, t. 2 (KS4/895) i sygn. IPN BU 0296/204, t. 17 (KS4/969).

Informacje dotyczące Macieja Butkiewicza umieszczono w komputerowym zbiorze danych SB (ZSKO). Podano tu, iż został on objęty przez suwalskie SB sprawą operacyjną, gdyż „kolportował wrogie wydawnictwa” – materiały zarchiwizowano pod sygn. 314/II. W 1981 roku był też podejrzanym w postępowaniu przygotowawczym Wydziału Śledczego KW MO Suwałki nr 2/81, ponieważ „wydawał i rozpowszechniał nielegalne pisma >Ława<”. Odnotowano także, iż M. Butkiewicz był internowany w okresie 13.12.1981 - 08.07.1982 (podana tu data końcowa, to dzień wydania Decyzji o uchyleniu internowania).

Wydruk „Informacji o osobie” z komputerowego zbioru danych Służby Bezpieczeństwa (ZSKO).